

Leerplichtjaarverslag 2019-2020

Zwolle

Inleiding

De meeste jongeren gaan naar school. Leerplichtige jongeren die niet naar school gaan, niet op een school staan ingeschreven of langdurig/regelmatig verzuimen, worden gemeld bij de leerplichtambtenaar. De leerplichtambtenaar ziet er op toe dat de Leerplichtwet wordt nageleefd. Achter een verzuimmelding van een leerplichtige jongere gaat meestal een wereld schuil waarin school, ouder(s)/verzorger(s) en/of hulpverlenende instanties in meer of mindere mate een rol spelen.

De inspanningen van de leerplichtambtenaar vormen een belangrijke schakel in de begeleiding van een leerling in zijn of haar schoolloopbaan. De werkzaamheden van de leerplichtambtenaar dragen bij aan het terugdringen van verzuim, voortijdig schoolverlaten en het verbeteren van de startpositie in de maatschappij. Met als doel dat jongeren hun capaciteiten kunnen gebruiken, zodat ze economisch en maatschappelijk zelfstandig kunnen zijn.

Om mee te kunnen doen in onze samenleving, is het zaak om voldoende bagage mee te krijgen. Gezamenlijk werken de ouders/opvoeders, scholen en de sociale context van het kind aan een optimale ontwikkeling van kinderen en jongeren. Als gemeente Zwolle maken we gebruik van de Leerplichtwet om het recht op onderwijs voor ieder kind te garanderen.

Met dit jaarverslag wordt voldaan aan de wettelijke verplichting de gemeenteraad te informeren over het in de gemeente Zwolle gevoerde leerplichtbeleid voor het schooljaar 2019-2020.

Aan de hand van stukjes tekst en cijfers wordt een beeld geschetst van de dagelijkse praktijk. Aan het eind van het verslag wordt een toelichting gegeven op cijfers, maar voornamelijk over de werkzaamheden van het team leerplicht-RMC in deze bijzondere corona-periode.

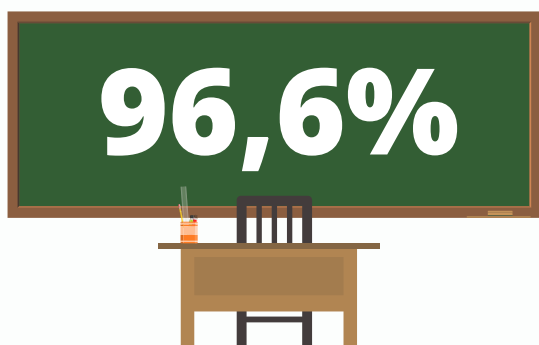

Leerplicht en Kwalificatieplicht

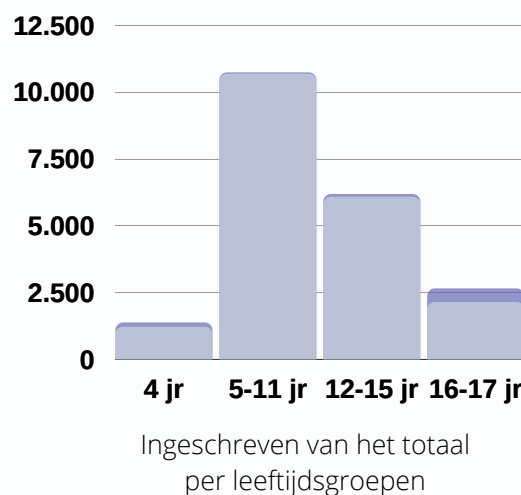
Vanaf hun vijfde jaar moeten kinderen in Nederland verplicht naar school. In de praktijk gaan de meeste kinderen al naar school als zij vier zijn. Leerplicht is tot aan het einde schooljaar waarin de jongere 16 jaar wordt. Daarna geldt de kwalificatieplicht tot het moment dat ze een startkwalificatie behalen of 18 jaar worden.

19.583

Jongeren in de leeftijd van 5
t/m 17 jaar

Van de leerplichtige jongeren
zonder startkwalificatie
ingeschreven op een school

Ingeschreven van het totaal
per leeftijdsgroepen

Schoolverzuim in soorten

Absoluut verzuim

Is een leerplichtige of kwalificatie plichtige leerling niet ingeschreven bij een school, dan is dat absoluut verzuim.

Relatief verzuim

Is een leerplichtige of kwalificatie plichtige leerling wel ingeschreven, maar komt hij/zij niet naar school dan is er sprake van relatief verzuim. Relatief verzuim wordt onderverdeeld in signaalverzuim en luxe verzuim. Verzuimt een leerling in vier weken tijd zestien les- en/of praktijk- uren, dan is de school verplicht dit te melden bij Leerplicht.

• Signaal verzuim

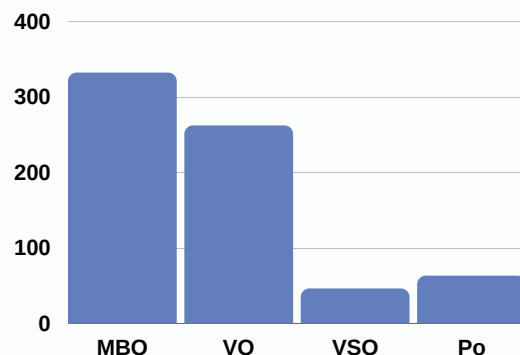
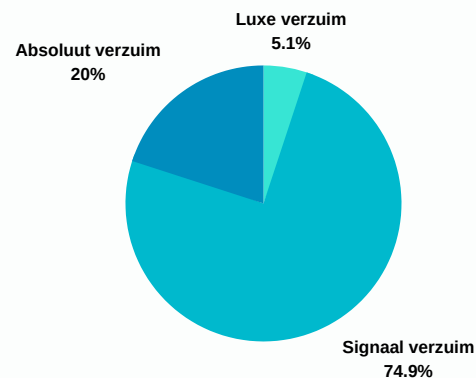
Is een leerling vaak te laat of spijbelt hij of zij regelmatig, dan heet dit signaalverzuim. Het verzuim is dan een signaal dat er sprake is van achterliggende problemen. Zo'n signaal is belangrijk: hoe eerder we in actie komen, hoe beter we relatief verzuim – en daarmee wellicht voortijdig schoolverlaten – kunnen voorkomen.

• Luxe verzuim

Is een leerling zonder toestemming van de schooldirectie/leerplichtambtenaar met verlof buiten vastgestelde schoolvakanties, dan heet dit luxe verzuim.

Verzuim totaal

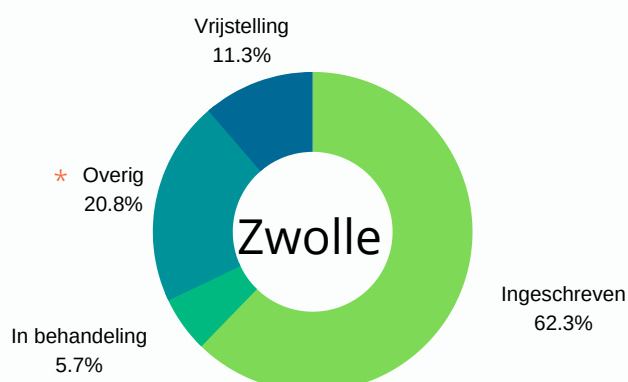
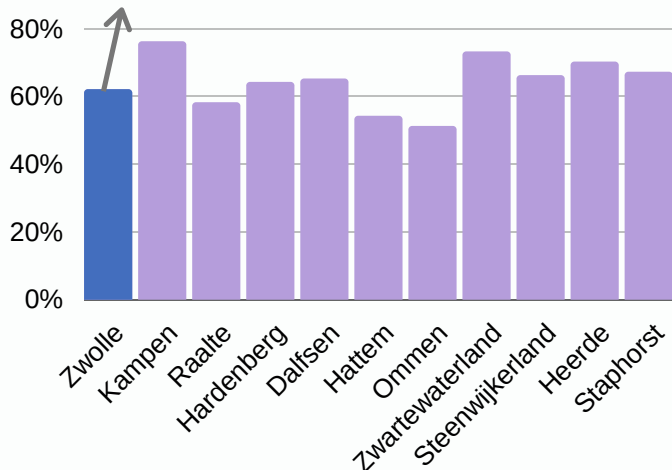
789 meldingen *

Absoluut verzuim

158 meldingen

62% van de absoluut verzuimers schrijven zich weer in

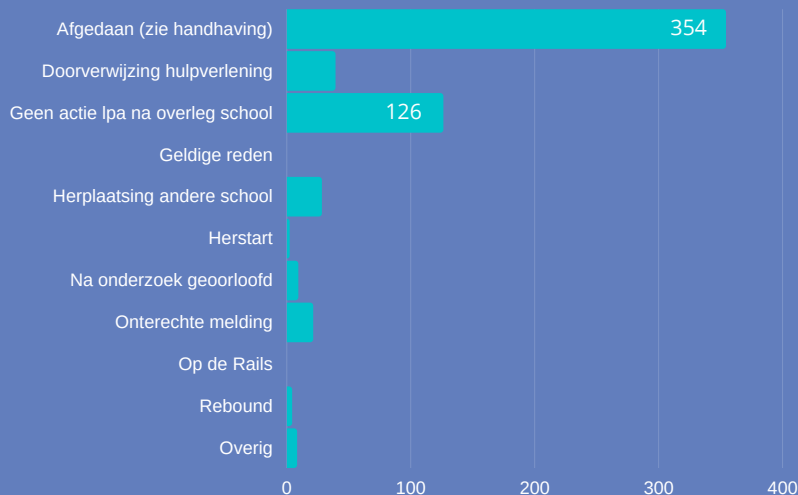

* Zie toelichting op pagina 4 en 5

Signaal verzuim

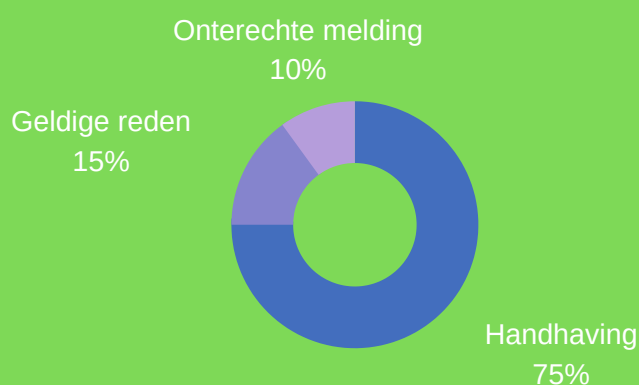
591 meldingen van 494 leerlingen

76% van de jongeren verzuimt na 1 interventie van de leerplichtambtenaar niet meer

Luxe verzuim

40 meldingen

Handhaving

Schoolverzuim is vaak een signaal van achterliggende problematiek. En veelvuldig verzuim kan leiden tot voortijdig schoolverlaten. Alle reden om schoolverzuim serieus te nemen en aan te pakken. Dat begint met een adequaat verzuimbeleid op school door zorgvuldige registratie in een goed werkend registratiesysteem, gesprekken met de jongere/ouders, bespreking/ afstemming in het Ondersteuningsteam (OT) op school en doorverwijzing naar hulpverlening.

Als dit niet voldoet en/of het verzuim blijft, doet school een verzuimmelding bij DUO. Scholen zijn wettelijk verplicht om verzuim te melden bij een ongeoorloofde afwezigheid van 16 uur in een periode van 4 weken. Dat mag echter ook eerder als de school zich zorgen maakt.

Na de melding treedt de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS) in werking.

Meer weten over de MAS?
scan de qr-code

Ingrado, Stichting Halt, het OM en de Raad voor de Kinderbescherming hebben de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS) ontwikkeld vanuit de volgende gedeelde visie:

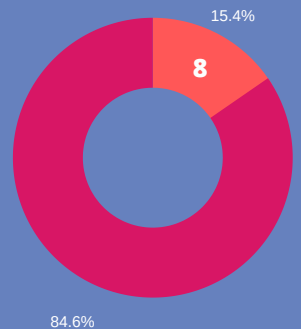
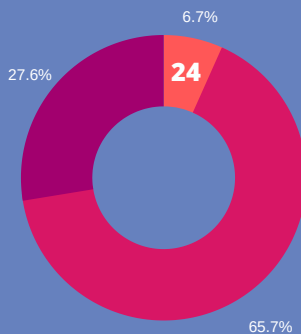
- I Het doel van de aanpak is terug-/toeleiding naar een passend onderwijs-programma
- II Vroegtijdige inzet van (jeugd)hulp bij verzuim staat voorop
- III Ketensamenwerking draagt bij aan een effectieve aanpak van schoolverzuim
- IV De aanpak is licht waar het kan en zwaar(der) waar het nodig is, maatwerk dus

Bij absoluut verzuim

Bij signaal verzuim

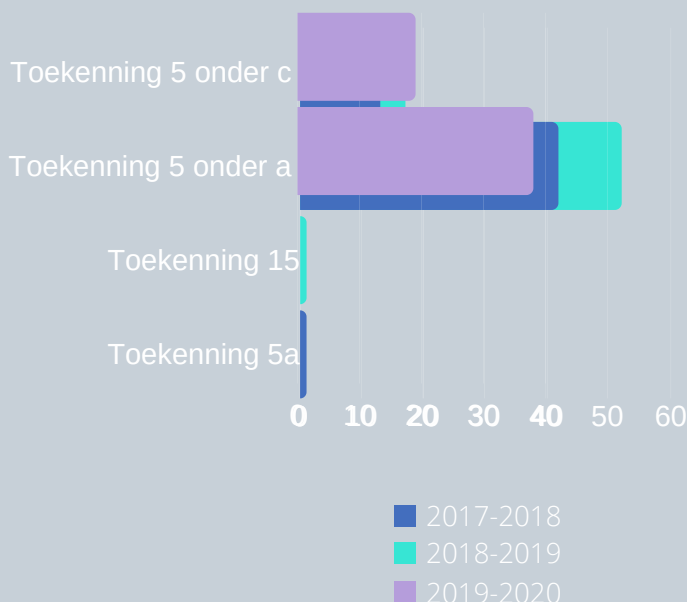
Bij luxe verzuim

Geen handhavingstraject gestart

Officiële waarschuwing gegeven Proces verbaal of Halt-straft Afspraken ter voorkoming van verzuim

Lopende vrijstelling

Zwolse leerplichtambtenaar in coronatijden: niet jagen op spijbelaars maar vooral contact leggen

Ze zien mooie dingen gebeuren. Ouders die zelf om hulp vragen en vechten voor goed onderwijs aan hun kind, juist nu. „Maar er zijn ook zaken waar ik van wakker lig“, bekent de Zwolse leerplichtambtenaar Ramona Meza.

Corona en leerrecht

Schooljaar 2019-2020 was een uitzonderlijk schooljaar met grote impact op het onderwijs voor leerlingen in alle leeftijden. De exponentiële opkomst van het Coronavirus legde de samenleving stil. Iedereen werd verzocht thuis te blijven, thuis te werken en thuis onderwijs te volgen.

Vanaf half maart tot ongeveer juni 2020 zijn scholen dicht gegaan en was er geen fysiek onderwijs meer mogelijk. De scholen hebben in korte tijd thuisonderwijs, veelal middels online onderwijs, mogelijk gemaakt. Vergeleken met schooljaar 2018-2019 is door de opschorting van de leerplichtwet 30% minder verzuim gemeld via het verzuimloket van DUO. Dit betekent niet dat de leerplichtambtenaar minder werk had. Juist in deze periode is veelvuldig overleg geweest met de school vanwege gezinnen en leerlingen waar de school geen contact mee kreeg. Kinderen kwamen niet in de online lesomgeving en/of ouders reageerden niet op telefoontjes of mailtjes. Soms speelden werkdruk van ouders of communicatie een rol, soms angst voor besmetting, veelvuldige verkoudheidsklachten of kwetsbare gezinsleden.

 [Klik op de afbeelding om naar het artikel te gaan](#)

Samen met de school, het ondersteuningsteams (OT) op school, de GGD-arts en Travers Jongerenwerk is bij elke situatie een passende acties uitgezet, waaronder ook deur/huisbezoeken. Ook bij de opstart van het fysieke onderwijs in mei/juni 2020 waren er nog zaken onduidelijk voor scholen, leerlingen en ouders. De leerplichtambtenaar fungeerde ook hier weer als sparringpartner, middelaar en informatiepunt met als doel het recht op onderwijs voor elke leerling te garanderen.

Lees meer over deur- en huisbezoeken in Zwolle in deze korte interviews met [Wendy Lueks](#) en [Annelieke Kersbergen](#)

Handhaving en de systemische benadering van verzuim

In 2017 is de MAS (Methodisch aanpak schoolverzuim) ingevoerd. Achterliggende gedachte bij het ontwikkelen hiervan is dat de leerplichtambtenaar niet alleen strafrechtelijk optreedt. Juist in het traject voordat strafrechtelijk wordt opgetreden is de leerplichtambtenaar partner in het (zorg)netwerk dat preventief samenwerkt om schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten te voorkomen. Zo draagt de leerplichtambtenaar bij aan het bevorderen van de ontwikkelingskansen van kinderen en jongeren en maakt zich sterk voor het recht op onderwijs. Team leerplicht-RMC van de gemeente Zwolle is er van overtuigd dat juist in de wederkerige interactie tussen de jongere en zijn systeem (gezin, school, sociale omgeving), de beste aangrijpingspunten liggen voor een passende benadering, zowel voor de jongere, zijn systeem als de maatschappij. Daarom is het team in schooljaar 2019-2020 gestart met een in company opleiding 'Systemische benadering van schoolverzuim'. Doordat het team een systemische benadering heeft van schoolverzuim, dragen we bij aan de doelstellingen binnen de ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp. We beogen een zo normaal en zo regulier mogelijk onderwijs voor kinderen en werken aan een doorlopende lijn in de onderwijs carrière van kinderen. Met de systemische benadering willen we bij elke vorm en mate van verzuim bijdragen aan het versterken van een goed functionerende driehoek, kind/ouders, professionals in onderwijs en jeugdhulp. Hierdoor kan de inzet van zwaardere hulpverlening voorkomen worden.

Het resultaat van deze benadering zie je terug in het aantal handhavingstrajecten bij absoluut verzuim en signaal verzuim. In beide categorieën is het aantal handhavingstrajecten ten opzichte van schooljaar 2018-2019 gedaald.

Landelijk is er veel aandacht voor de nieuwe werkwijze van de gemeente Zwolle. Zo is Ramona Meza, coördinator van kolom PO-VO in het team en trekker van het opleidingstraject, veelvuldig uitgenodigd om voor online seminars en bijeenkomsten. In het magazine van de branchevereniging staat een mooi artikel over deze verreikende ontwikkeling in het team.

‘Systemisch kijken is heel mooi, maar soms best vermoeiend’

[Klik op de quote om naar Ingrado-magazine te gaan](#)

Vrijstelling

De gemeenteraad van Zwolle heeft in de motie 'Op weg naar ontschotting passend onderwijs en jeugdzorg' gevraagd om te komen tot ontschotting van de inzet van middelen voor passend onderwijs en jeugdzorg om daarmee, samen met het onderwijs, collectieve (maatwerk)voorzieningen te ontwikkelen en de mogelijkheid die de jeugdwet hiervoor geeft te benutten. In de afgelopen periode hebben we hier al op verschillende manieren invulling aan gegeven: gezamenlijke inzet en bekostiging van OT, pilot De Ambelt, THINK op school en de proeftuin thuiszitters.

Vanaf het schooljaar 2018/2019 zijn gemeente en De Ambelt intensief met elkaar in contact om een nieuwe vorm van samenwerking te ontwikkelen voor kinderen die dreigen uit te vallen op het (Voortgezet)Speciaal Onderwijs.

Op De Ambelt is een pilot uitgevoerd met een intensief onderwijs-zorgarrangement. De eerste resultaten lijken goed te zijn, leerlingen zijn aantoonbaar meer op school, hoeven daardoor geen of minder gebruik te maken van dagopvang (jeugdhulp) en omdat leerlingen rustiger thuiskomen kan op termijn ook daar met minder of lichtere ondersteuning worden volstaan.

In het schooljaar 2017/2018 is gestart met het instellen van een proeftuin rondom thuiszitters. Hierbij werd een nauwe samenwerking opgestart tussen het sociaal wijkteam, samenwerkingsverband onderwijs, leerplicht, GGD en onderwijs-zorgconsulent van het ministerie van OCW.

Uitgangspunt: geen ontheffingen, minder uitstroom richting jeugdhulp.

Het resultaat is dat in de afgelopen jaren het aantal thuiszitters gelijk is gebleven. Het aantal jongeren dat geen toegang heeft tot het onderwijs vanwege psychische of lichamelijke beperkingen, is ten opzichte van vorige jaren afgenomen van 52 jongeren in schooljaar 2018-2019 naar 38 in afgelopen schooljaar. Dat is meer dan 25%. Daarbij is het aantal ingeschreven jongeren in de leerplichtige leeftijd gestegen met 0,4%.

Aantal thuiszitters in Zwolle blijft gelijk

Klik op de quote om naar het artikel te gaan

Door sturing vanuit team Leerplicht-RMC in samenwerking met het Sociaal Wijkteam en onderwijs hebben we gewerkt aan meer instroom van kleuters vanuit expertisecentra en orthopedagogisch didactisch dagcentra naar het onderwijs (meestal speciaal onderwijs).

De vruchten van integrale samenwerking tussen onderwijs, jeugdhulp en/of zorg zien we terug in deze positieve cijfers. Hoewel de financiering soms ingewikkeld is, worden er steeds meer creatieve oplossingen gevonden.

Vrijstelling vanwege school in het buitenland

Meer jongeren hebben zich in laten schrijven op een school in het buitenland. Wettelijk gezien moeten deze jongeren, die nog in Zwolle staan ingeschreven als woonachtigen, een vrijstelling van geregeld schoolbezoek aanvragen. Deze vrijstelling wordt afgegeven nadat er voor 1 juli een aanvraag is ingediend met de bijbehorende inschrijvingsbewijzen van de school in het buitenland. Achteraf wordt gecontroleerd of de jongere school daadwerkelijk heeft bezocht volgens het onderwijsprogramma. Het kan dus niet zo zijn dat een jongere zich inschrijft op een school en vervolgens met ouders in desbetreffende land een rondreis (wereldreis) maakt.

Absoluut verzuim

De categorie 'Overig' is ten opzichte van het schooljaar 2018-2019 gestegen met 7%. Dit komt voornamelijk doordat jongeren verhuisd of geïmmigreerd zijn. Hierdoor zijn procentueel gezien minder jongeren ingeschreven op een school.

Trajecten die nog in behandeling zijn, zijn trajecten die in een eerder schooljaar zijn gestart en waar de rechter nog geen uitspraak heeft gedaan of een jongere ingeschreven dient te worden. Het kan ook zijn dat er een hoger beroep is ingesteld. Dan gaan we niet opnieuw een proces verbaal opmaken, maar wachten eerst het hoger beroep af. In de tussentijd houden we de ontwikkeling van het kind in de gaten.

Zo krijgt de Ambelt in Zwolle uitgevallen leerlingen weer terug in de schoolbanken

Klik op de afbeelding om naar het artikel te gaan

66%

van de 224 zorgmeldingen zijn positief afgesloten

89%

van de 104 gemelde jongeren die een kwetsbare overstap maakten van het VO naar MBO zijn uiteindelijk goed gestart op het MBO